

[Steincke.]

Det er jo 100 Aar siden, vi fik den sidste egentlige Arvelov, Forordningen af 21. Maj 1845, og netop i disse 100 Aar har Kampen eller Diskussionen om Samfundets Indretning raset og delt Vandene mere end nogen Sinde tilforn i Historien, uden at de forskellige Grundsynspunkter egentlig — trods lejlighedsvise Samlingsregeringer — kan siges at stamme fra et fælles principielt Grundlag. Man er snarere mere uenig nu, end man var det for 100 Aar siden; man er delt i endnu mange flere Partier, der hver har sin ufejlbarlige Opfattelse af Samfundets Grundlag og Indretning samt af Udviklingens Gang. Hovedforskellen i Synsmaaden er dog stadig den socialistiske Grundopfattelse kontra den kapitalistiske, og denne Forskel giver sig ikke mindst Udtryk i Synet paa Arvelovgivningen.

Afdøde Nationalbankdirektør Lindberg angiver i sin store Bog „Arbejdets Ordning“ denne Forskel saaledes, at

„Socialismens Maal er Gennemførelsen af en Arbejdsordning, hvor hver Mand faar det fulde Udbytte af sit Arbejde. Kun Arbejdet maa give Indtægt, men den saaledes erhvervede Indtægt maa enhver have Lov at bruge, som han vil. Kapitalismens Maal er, at al Stræben bør gaa ud paa at opnaa Indtægt uden eget Arbejde, altsaa at opnaa Indtægt paa en andens Bekostning, hvad enten denne Indtægt nu bestaar i Rente eller andre Magtindtægter.“

Denne Sondring er det, som den endnu unge Socialdemokrat Hartvig Frisch som Partiets Finanslovdorfer i 1937 udtalte, uhyre vigtigt at fastholde for Fremtidens politiske Arbejde i Danmark.

Hvis man nu kunde føre praktisk Politik, altsaa udføre Dagens Gerning blot ved at deducere fra sin socialistiske Overbevisning, vilde man formentligt ræsonnere saaledes: naar kun Arbejde maa give Indtægt og hver Mand faar det fulde Udbytte af sit eget Arbejde, saa kommer det ikke nogen ved, heller ikke Staten, hvorledes han anvender denne Indtægt — vel at mærke saa længe han er levende; derimod bliver det et aabent Spørgsmaal, hvorledes der bør forholdes med hans Efterladenskaber. Mest nærliggende vilde det være ogsaa at lade ham frit bestemme over disse, thi naar enhver Udbytning var afskaffet og Rentemonopolet saavel som Privatejendomsretten til Jord og Produktionsmidler var ophævet, ja, saa kunde det egentligt være Samfundet lige-gyldigt, hvem der fik Lov til at spise hans Opsparinger op. Paa den anden Side kunde

man ogsaa under et saadant socialistisk Samfund tænke sig at ophæve enhver Arveret, dels fordi man kunde befrygte, at man gennem en Ophobning af Kapital lidt efter lidt vilde vende tilbage til privatkapitalistiske Samfundstilstande, dels fordi der ikke var nogen særlig Grund til at forsørge en Generation, som havde sit eget rigelige Udkomme, igennem Arv med alle dennes demoraliserende Virkninger. Dette sidste Argument maatte formodes at have særlig Betydning i et Samfund, hvor enhver skulde nyde efter Behov, altsaa i et kommunistisk Samfund, og det er da ogsaa typisk, at de gamle kommunistiske Teorier alle gik imod Arveretten som et kapitalistisk Misfoster. Hvis nu nogen herefter vilde formode, at den private Arveret var afskaffet i Rusland, vilde han dog tage fejl. Thi Teori er eet, Praksis i Regelen noget helt andet. Det er gaaet Sovjet med Arveretten, som det er gaaet med Ægte-skabslovgivningen, Svangerskabslovgivningen, Kirkelovgivningen m. m.: man begyndte yderst radikalt og drev derefter langsomt eller hurtigere tilbage til Forhold, som man selv tidligere betegnede som stokreaktionære. Som det vil ses af Kommissionsudkastet Side 29, afskaffede Sovjetunionen den 27. April 1918 al Arveret, men allerede i 1922 bestemte man, at private foruden Redskaber, Husholdningsgenstande o. lign. kunde arve Værdier af indtil 10 000 Guldrubler — et ganske anseligt Beløb for en Proletar — samt yderligere arve saadanne Rettigheder, som hidrørte fra Kontrakter med Staten. Allerede ved Lov af 15. Februar 1926 strøg man alle disse Begrænsninger og indførte privat Arveret i Rusland igen, selv for de største Formuer.

Som man af det foregaaende vil se, er man fra et socialistisk Synspunkt lidt vanskeligt stillet, naar man i Øjeblikket og i det øjeblikkelige Samfund skal tage principiel Stilling til Spørgsmaalet om den private Arveret. De før gengivne Lindbergske eller Hartvig Frischske Betragtninger om Arbejdet som den eneste Indtægtskilde for den private og omvendt hans fulde Raadighed over hans Indtægt har jo ikke megen Realitet i det Samfund, vi lever i, hvor hele Slægter kan leve uden at arbejde, og hvor omvendt Arbejdsindtægten beskattes i ligefremt Forhold til vedkommendes Energi og Dygtighed. Hvorledes skal en stakkels Socialdemokrat egentlig stille sig til de arveretlige Problemer i et saa principløst og rodet Samfund? Skal man gaa mest muligt imod den private Arveret, altsaa i Praksis se at faa Arveafgiften til Staten sat saa højt som muligt netop for at modvirke det privat-